

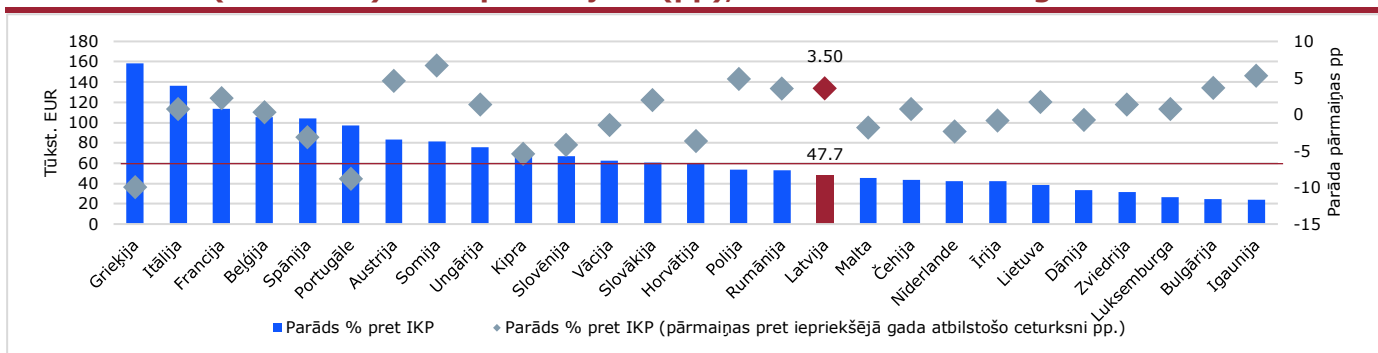

Fiskālās disciplīnas
padome

Vispārējās valdības parāda attīstība

Pārskats par 2024. gada 3. ceturksni

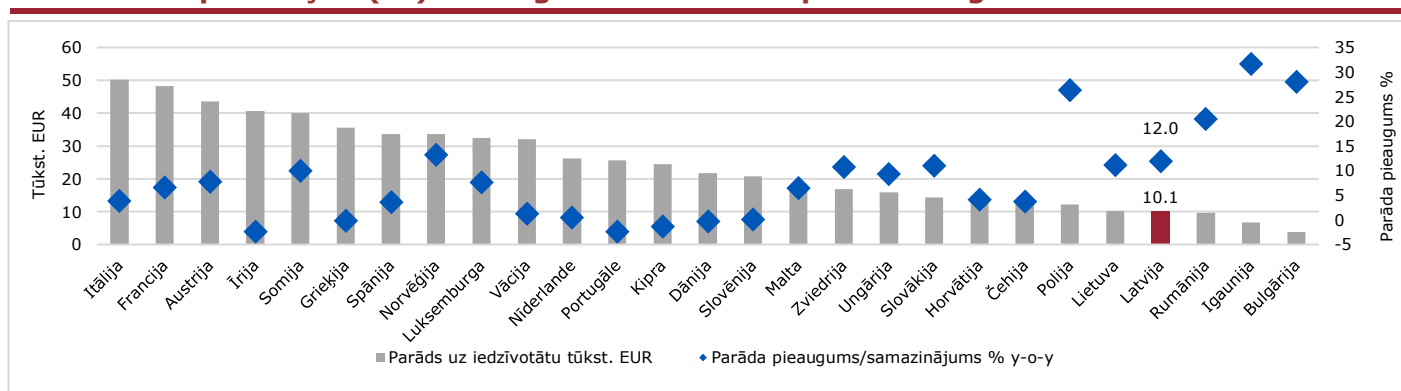
Attēls 1.1. 2024. gada 3. ceturkšņa dati par vispārējās valdības parādu (VVP) Eiropas valstīs (% no IKP) un tā pārmaiņām (pp), salīdzinot ar 2023. gada 3. ceturksni

Avots: Eurostat

Attēlā 1.1. ir parādīts Eiropas valstu vispārējās valdības parāds (VVP) pret IKP, tā dinamika 2024. gada trešajā ceturksnī, salīdzinot ar 2023. gada trešo ceturksni. Lielākais parāds, pret IKP, bija Grieķijā (158,2%), bet mazākais Igaunijā (24%). Var novērot, ka 5 no 14 valstīm, kuru parāds ir zem 60% no IKP jeb zemā parāda valstīs, tā apmērs procentpunktos (pp), salīdzinot ar 2023. gada trešo ceturksni, ir samazinājies. Līderi šajā ziņā bija Horvātija (-3,6 pp) un Nīderlande (-2,3 pp), bet vidēji šīs piecas valstis trešajā ceturksnī parādu samazinājušas par 1,8 procentpunktiem. Tomēr deviņās zemā parāda valstīs - parāds pieauga vidēji par 2,9%. Augstā parāda valstīs, kas ir 13, parāda apmērs pp samazinājās 6 valstīs - vidēji par 5,5 procentpunktiem un lielākais samazinājums bija Grieķijā (-9,9 pp) un Portugālē (-8,8 pp). Tomēr septiņās augstā parāda valstīs parāds pieauga - Somijā (+6,7 pp), Austrijā (+4,6 pp), Francijā (+2,3 pp), Slovākijā (+2 pp), Ungārijā (+1,4pp), Itālijā (+0,8 pp) un Beļģijā (+0,3 pp). Latvija joprojām atrodas starp valstīm ar salīdzinoši zemu VVP līmeni (47,7% no IKP) un izpilda Māstrihtas kritēriju - uzturēt parādu zem 60% no IKP. Budžeta plāns paredz valsts parādu 2024. gadam 45,8%, bet EK vērtējums ir 48,1%. 2025. gadam Latvijā plānots parāds 47% bet EK vērtējumā tas būs 50,3% no IKP. Pašlaik būtisku slogu budžetam rada parāda apkalpošanas izmaksas. 2024. gadā tās bija plānotas 1,1% no IKP, bet 2025. gadā 1,2% vai EK novērtējumā 1,3% no IKP¹. Tādējādi, valstij papildus aizņemšanās iespējas pašlaik izmaksātu ļoti dārgi.

Attēls 1.2. vispārējās valdības parāds (VVP) uz 1 iedzīvotāju Eiropas valstīs (tūkst. eiro) un pārmaiņas (%) 2024. gada 3. ceturksnī pret 2023. gada 3. ceturksni

Avots: Eurostat

Attēlā 1.2. ir parādīts Eiropas valstu vispārējās valdības parāda apjoms uz **1 iedzīvotāju** 2024. gada trešajā ceturksnī un tā pieaugums %, salīdzinot ar 2023. gada trešo ceturksni. Pārreķinot VVP uz vienu iedzīvotāju - augstākais parāda apmērs bija Beļģijā (54,4 tūkst. EUR), bet vismazāk parādā bija Bulgārijas un Igaunijas iedzīvotāji, attiecīgi 3,9 un 6,8 tūkst. eiro. **Latvijā parāds uz vienu iedzīvotāju ir 10,1 tūkst. eiro.**

¹ Draft budgetary plans 2025 - European Commission